

Горнець

Марко Черемшина

— Кілько вас тут є ірщених, то аби-сте були свідомі: через оцей варіник я на старця зійшов. Як моя умирала, то я не помнівси, то забув-сми, як заорав. А самарка каже мені вчора, що то все горнець. "І жінку затратив-єс і сам пропав-єс, каже. Аби не горнець, то ти до сьогодні газда". А я на їду не вистравний, храмів не роблю, людей не скликаю, бо не бірую, усі знають. Єк за покійнички поклалося на полицю, то чепів до сьогоднішнього дня.

— Ти, бадіку, не псуй собі працу, але дивиси за другов жінок. Тобі треба такої газдині, аби тобі на голові горшки била. За кожний раз, як прийдеш з коршми, то один горнець. Або ти на чілідину, або чілідина на тебе верже.

— Єк верже, то буду знати, що є за що, що моя газдиня мні файно чістує. Але цес варіник піде зараз на черіпки. Аді у тоту обіч 'го шпурею у терне, най си розсипає, най ми в хаті не робит окаяніє.

— Мой, та то ще мудрий варіниччюк, нашо розмітаєш жіночу арнарію?

— Винеси, каже Самарка, тот горнець та й розбий при людях, та й тоді тобі пофосолитси, єк руков відверне. А мені жінка через біду вмерла! Та же ви темите, газди: єк покійничка лежала, то прийшла до мене екас ленка, що селом ходила. "Тобі жінка подужіє, — каже, — але звари і курку". А я став у гадках, що тут робити? Єк гуцул возметси куретину їсти, — гадаю собі, — то пан біг відбере кулешку. Але послушав-сми публіки, та й крадьки, аби мир не занв, зварив-сми в оцім варінику курку, а жінка на другий день очі замкнула.

— То нема що, бадіку, на зайду складати, ти чій не дитина, то знав-єс, що з паном богом не траба гиршкатиси. Шо не годити, то ні; за курку пан біг гуцула карає. Зайді нічьоси не стане; підслухав співанки в селі та й повітривси далі, а ти приймай кару.

— Хто знає, може й зайда вже минувси, бо він брачіку стеребив усю курку; покійничка лиш дземки покушіла.

— Ей, де! Їму си гріх не пише, бо то ленка, усеклі молитви знає.

— То най 'го холера зітне, що мні так збавив, на смерть збавив. Люди, таже я був газда, а сьогодні голак.

— Знав-сми зайди послухати, знав-сми жінку заситити, а не знав-сми горшок з хати вікинути. Тіму-сми лайдак, п'єнюга остатній. Але ви, газди, будьте пребашні, що я таке ротом мелю. Може мні попустити біда, щезла би, може, устаткуюся. Аді, сокотіти, бадійки, най шнурую. Ге-е-ех! На черіпки пішов, чуєте?

— Слухаєте, слухаєте, як черепа кочеєси, аби так біда відкочувалиси. Бігме, що так: най гуцул не береси до курітини, най не гнівить бога! Будьте свідомі, газди!

Приміточки (словничок) до новелі:

Горнець - мала посудина (тут велике горня)

Бірує - мати силу

Вистравний - вибагливий
Чепів - стояв
Варінник - каструля для варіння
Бадіку - чоловіче
Чілідина - родина, сім'я
Верже - кричить
Шпурею - кидаю
Терне - терен (рослина)
Храм - церковне свято
Пофосолити - пощастити
Арнарія - приладдя, статки
Ленка - міщанка
Гиршкатися - дратуватися
Стереби - зжер, з'їв
Дземки - трішечки
Повітривси - пішов далі
Минувси - помер (в цьому сенсі)
Зайда - випадкова людина
Збавив - зашкодив
Голак - самотній (в цьому сенсі)
Лайдак - невдаха
Пребашний - обережний
Сокотітси
Шнурею - йду далі
На черепки - на частини